

Tisková zpráva STEM/MARK

Kontakt: Darja Bergman, bergman@stemmark.cz, 724 315 055

V Praze, 31. 03. 2025

Hlavně nekopejte u mého domu!

Unsplash – Chuttersnap

Češi si přejí rychlejší výstavbu nemocnic, škol, silnic nebo bytů. Když se ale podobný projekt začne plánovat v blízkosti jejich bydliště, přichází vlna obav – a často i odpor. Vyplývá to z aktuálního výzkumu agentury STEM/MARK připraveného ve spolupráci se společností Datarun, který se zaměřil na fenomén NIMBY („Not In My Back Yard“ – Ne na mém dvorku).

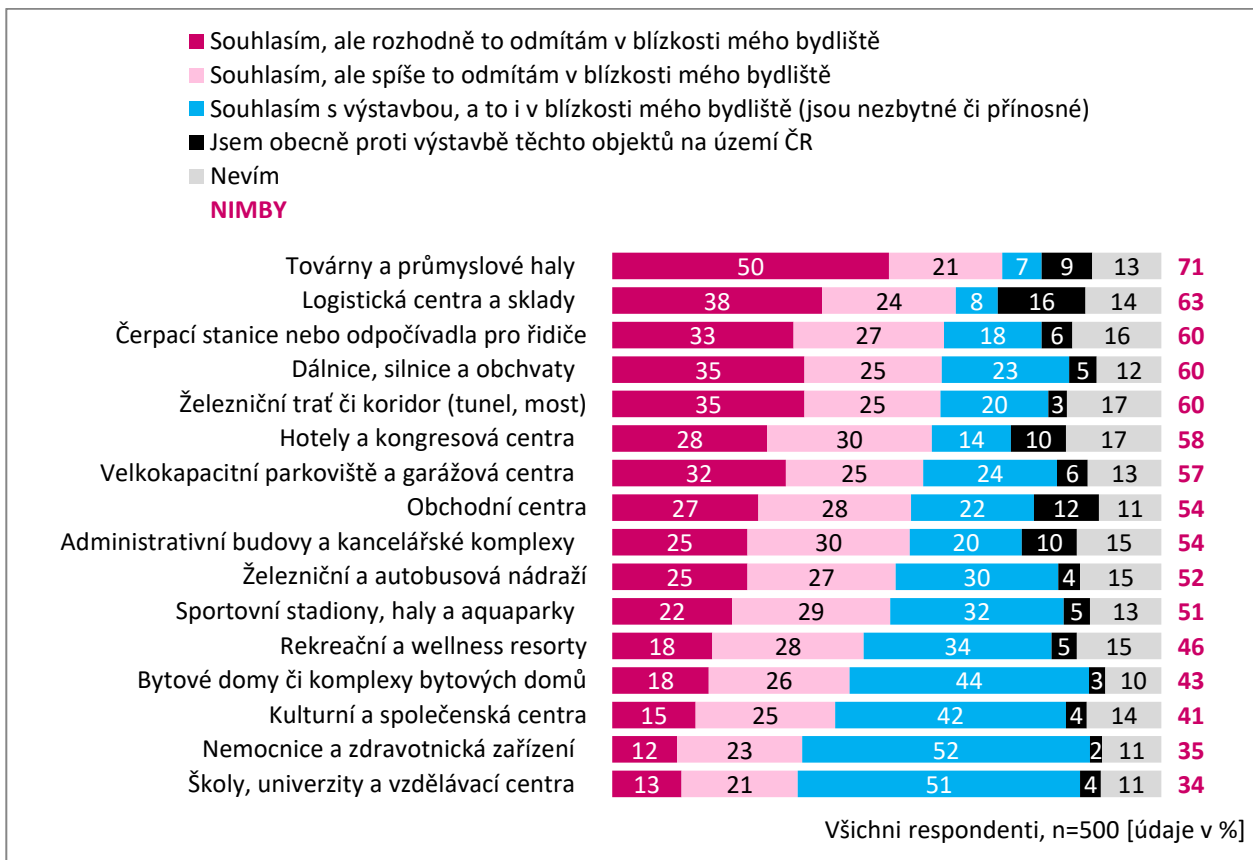
Ačkoli má výstavba velkých staveb na celostátní úrovni vysokou podporu, jakmile se týká konkrétní lokality, postoj veřejnosti se mění. Strach z ekologických dopadů, narušení charakteru místa, zhoršení dopravy nebo nedůvěra vůči developerům – to vše výrazně ovlivňuje ochotu lidí stavbu v okolí akceptovat.

Na obecné úrovni má výstavba velkých staveb značnou podporu veřejnosti – s výstavbou většiny typů velkých staveb souhlasí nejméně ¾ lidí (výjimku představují logistická centra, sklady, hotely a kongresová centra, kde je podpora lehce nižší). Největší podporu veřejnosti má výstavba zdravotnických zařízení a bytů (shodně 87 %) a vzdělávacích zařízení (85 %), tedy staveb, které zlepšují občanskou vybavenost a nepředstavují zhoršení životních podmínek, a také výstavba dopravních staveb (83 %).

Přes obecný souhlas výstavba často naráží na odpor, pokud se má realizovat v místě našeho bydliště, a přichází tzv. efekt NIMBY (Not In My Back Yard=Ne na mém dvorku). Nejmenší odpor při realizaci poblíž bydliště vzbuzuje výstavba vzdělávacích a zdravotnických zařízení, která by ve svém okolí akceptovala víc než polovina Čechů. Naopak největší odpor vzbuzuje blízká výstavba továren, průmyslových hal, logistických center, skladů, hotelů, kongresových center, čerpacích stanic, železničních koridorů, administrativních budov, obchodních center a dopravní infrastruktury, jejichž realizaci blízko bydliště podporuje méně než ¼ Čechů.

Negativní postoj k výstavbě v blízkosti bydliště je v české společnosti překvapivě jednotný – bez ohledu na věk, pohlaví, vzdělání nebo region, ve kterém lidé žijí. Co však hraje zásadní roli, je vztah k ekologii. Lidé, kteří sympatizují s ekologickými hodnotami a hnutími, bývají vůči výstavbě kritičtější. Často jde o aktivnější jedince, kteří se o plánované projekty více zajímají, vyhledávají informace a zvažují jejich možné dopady na životní prostředí.

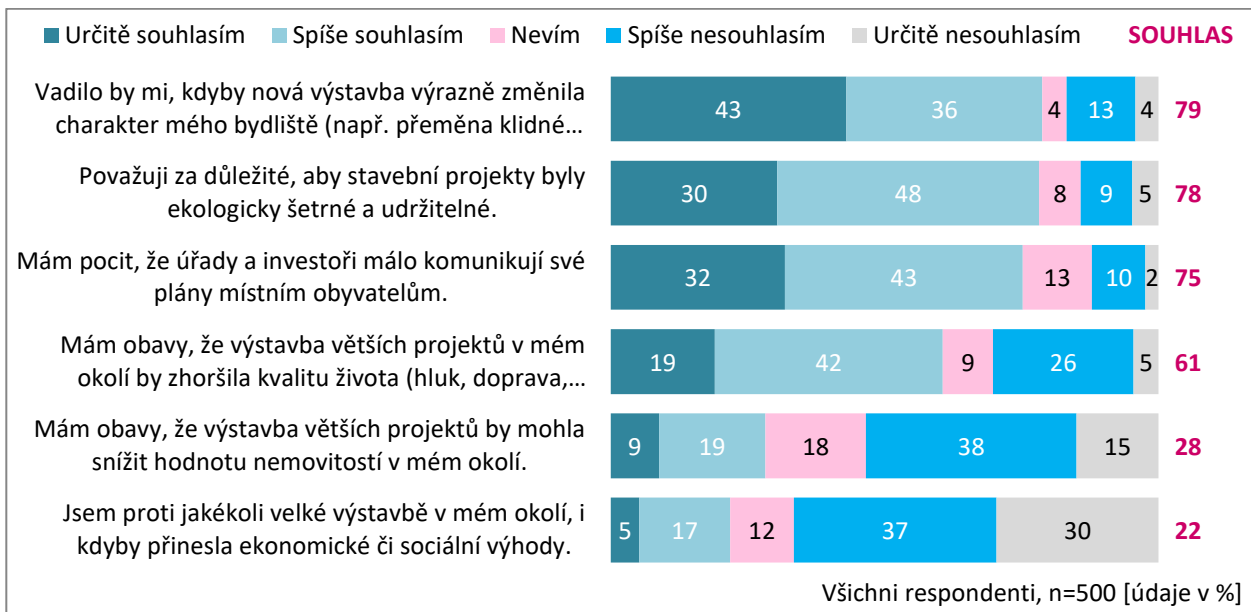
Graf 1: Souhlas s výstavbou podle typu stavby

Když se má v blízkosti jejich domova začít stavět, Češi se obávají především změny charakteru místa (79 %) a negativních dopadů na životní prostředí (78 %). Téměř stejně silná je i nedůvěra k institucím a developerům – 75 % respondentů má strach, že jim nebudou poskytnuty úplné a pravdivé informace.

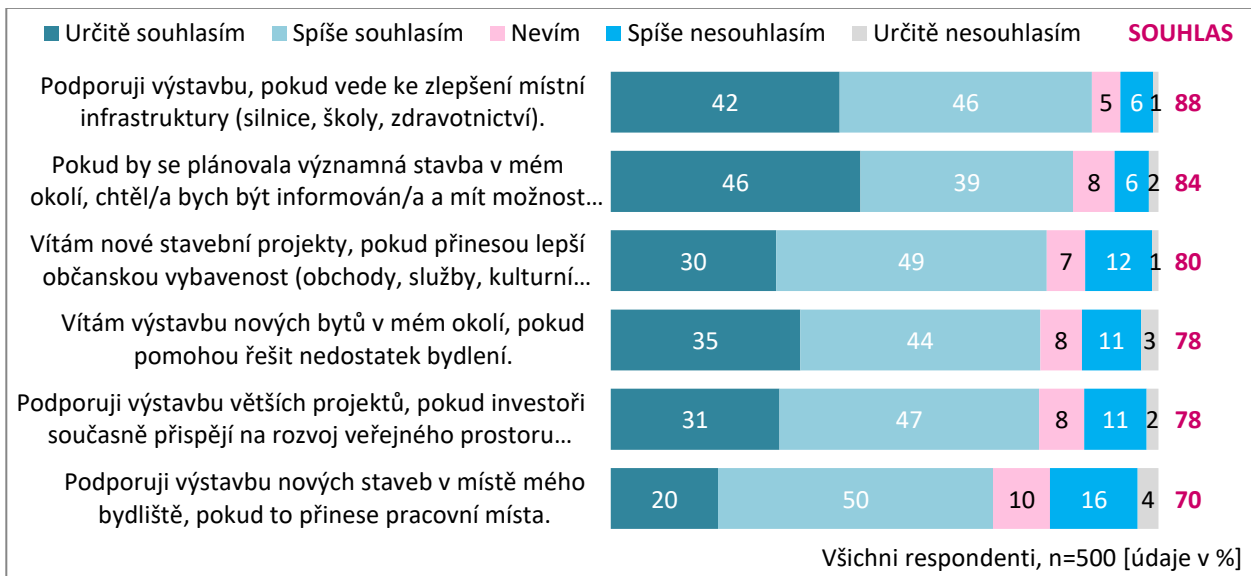
Obavy vzbuzuje také samotná fáze výstavby, která je spojena s hlukem, prašností, zvýšeným provozem a dalšími nepříjemnostmi. Tyto praktické dopady vadí více než polovině dotázaných (61 %). Téměř třetina lidí (28 %) se navíc obává poklesu hodnoty své nemovitosti.

Graf 2: Obavy spojené s realizací velkých staveb

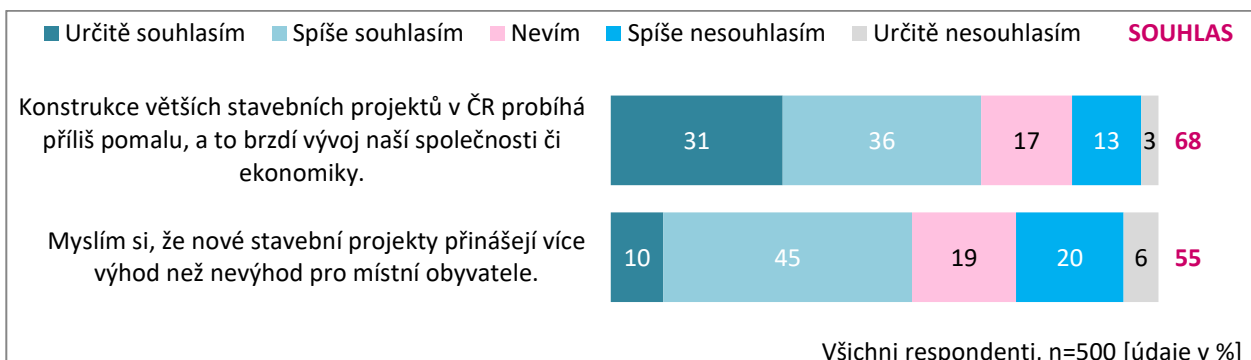
Pohled veřejnosti mohou vylepšit související přínosy, které developer v místě realizace nabídne. Značnou podporu mají stavby spojené s rozvojem infrastruktury (88 %), občanské vybavenosti (80 %), rozšířením bytového fondu (78 %), rozvojem veřejného prostoru (78 %) nebo vytvořením nových pracovních příležitostí (70 %). A souhlas veřejnosti s výstavbou zvyšuje i možnost dostat se k informacím o projektu a mít možnost o nich s developerem diskutovat (84 %). Zapojit by se chtěli častěji ekologicky orientovaní lidé.

Graf 3: Očekávané benefity od velkých staveb

Zároveň má ale veřejnost pocit, že velké stavby nepostupují dostatečně rychle (68 %) a v místě realizace přinášejí víc pozitiv než negativ (55 %).

Graf 4: Obecný postoj k tématu velkých staveb

Developeři by proto měli být co nejtransparentnější a zapojovat veřejnost už v přípravné fázi projektů. Je důležité hledat taková řešení, která budou pro místní obyvatele přijatelná – nejen z pohledu dopadů na prostředí, ale i kvality života v dané lokalitě. Pomoci může i nabídka konkrétního benefitu nebo úprava návrhu podle potřeb komunity. Důraz by měl být kladen na minimalizaci negativních dopadů jak během výstavby, tak po jejím dokončení.

„Při pohledu do sousedního Polska vidíme rozsáhlé infrastrukturní projekty, z nichž některé byly realizované za cenu přehlížení místních komunit a environmentálních dopadů. Naopak příkladem respektu k místním komunitám při přípravě staveb je Švédsko, Dánsko nebo Německo, kde je veřejnost zapojována už v rané fázi,“ doplňuje analytička Zuzana Švalbová z agentury STEM/MARK.

„Častým důvodem programového odmítání i jinak smysluplných projektů je nedostatek informací,“ upozorňuje Tomáš Rychecký, ředitel agentury STEM/MARK. „Právě proto jsme se ve výzkumu zaměřili na fenomén NIMBY a zasadili ho i do mezinárodního kontextu – inspiraci přinášejí příklady z Německa, Švédska nebo Dánska,“ dodává Rychecký.

Výsledky výzkumu ukazují, že Česká republika má vůli stavět – ale čelí překážce, která není technická, ale společenská. Odpor k výstavbě v bezprostředním okolí se u nás objevuje napříč regiony i sociálními skupinami a má hlubší kořeny – od obav z dopadů na kvalitu života až po přirozenou opatrnost vůči změnám.

Nejde tedy o selhání jednotlivých investorů nebo úřadů, ale o širší postoj společnosti, která je v mnoha ohledech konzervativní a opatrná. Právě proto je potřeba hledat způsoby, jak těmto postojům lépe rozumět a jak s nimi pracovat – například otevřenou komunikací, časnějším zapojením veřejnosti nebo nabídkou konkrétních benefitů pro místní.

„Zkušenosti ze zahraničí ukazují, že zapojení veřejnosti už v rané fázi plánování může pomoci zmírnit napětí, zvýšit důvěru a usnadnit realizaci projektů. Je to cesta, která se dlouhodobě vyplácí, přináší lepší výsledky a vyšší akceptaci,“ dodává Tomáš Rychecký.

Výzkumu agentury STEM/MARK a společnosti Datarun. uskutečněného prostřednictvím online dotazování na Českém národním panelu se zúčastnilo 500 **osob reprezentujících internetovou populaci ve věku 18+ let**. Šetření probíhalo od 26.2. do 3.3. 2025.

Odkaz: <https://stemmark.cz/hlavne-nekopejte-u-meho-domu>